

Oog in oog
met de
Levende

Noorderlicht
ROTTERDAM
dienst

Preek
Dienst zondag 4 augustus 2024
Nienke de Ronde

Preek

Dienst zondag 4 augustus 2024, voorganger: Nienke de Ronde

Oog in oog met de Levende

Bijbelgedeelten: Openbaring 1:9-20, Psalm 84, Psalm 42

Heb je weleens een ontmoeting met de Levende gehad? Een ontmoeting met God die je helemaal omver blaast, en je van je stuk brengt, plat op de grond van aanbidding? Zo'n echte oog-in-oog-ontmoeting met de Levende God, dat lijkt over het algemeen toch voor weinig mensen weggelegd. Het zijn de Mozessen, de Ezechiëls, de Daniëls, de Johannessen die daarvoor uitverkoren lijken. En als zij God zien blijft er weinig van ze over. Ze worden omver geblazen, door de grootsheid en de heerlijkheid en de stralende kracht van God. Het is een schitterende schoonheid die de mensheid niet aankan. Ze vallen neer, 'als dood aan zijn voeten'.

Je merkt aan zijn woorden dat ook Johannes er niet bij kan. Hij kan amper woorden vinden voor wat zijn ogen zien: ogen als vlammen, wit haar, van wol of van sneeuw, een stem die klinkt als een waterval, voeten die glimmen als brons dat net gepoetst is: het zijn vergelijkingen die maar half de lading dekken van wat hij écht ziet. Hij stamelt, en zoekt naar woorden. En komt dan niet uit bij een exacte technische omschrijving, maar bij uitingen van aanbidding. Het is een verschijning die niet in woorden te vatten is. Iets wat pijn doet aan je ogen terwijl je je ogen er toch ook weer niet vanaf kunt houden. Hier is de levende, in al zijn glorie en heerlijkheid. In al zijn macht en majesteit. En toch herkenbaar als mens. De mensenzoon: Jezus, die hier in al zijn heerlijkheid verschijnt.

Er wordt in de Bijbel naar die verschijning gehunkerd. Ook voor veel Bijbelse mensen was dit een uitzondering: niet iedereen kreeg God in alle glorie te zien. De psalmist van psalm 84 zingt het uit: 'Mijn hart en mijn lijf roepen om de levende God'. En in psalm 42: Als een hert dat verlangt naar water, zo dorst mijn ziel naar de levende God, wanneer mag ik hem ontmoeten?'. Er wordt naar de verschijning van de levende gehunkerd. Er zit een enorme aantrekkingskracht in: oog in oog met de levende. Dat wil je! Ook al wordt je omver geblazen, ook al kan je het helemaal niet aan: God ontmoeten. Daar verlangen we naar! Al is het maar voor één keertje. Een keer die wazige spiegel inwisselen voor het zien van aangezicht tot aangezicht.

Onze ontmoetingen met God zijn vaak spaarzaam. Het zicht op God is zo vaak wazig. Soms kom je Hem op het spoor, door mooie gebeurtenissen of indrukwekkende landschappen. Dan heb je zoiets van: dit kan alleen bij God vandaan komen. Maar heel vaak bestaat ons zicht op God meer in zoeken en in het donker tasten. De sporen van God worden verhuld door onze vragen, onze verwarring, onze beproevingen en onze angst. Het blijft vaak bij dat roepen en dat zingen van psalm 42: wanneer mag ik u ontmoeten? Mijn lijf hunkert naar uw aanwezigheid. Soms lijkt de hemel potdicht en roepen we: waar bent u? Verschijn toch, Heer! Verstop jezelf niet langer! Het is de hunkering van ons geloof, ons hart dat twijfelt en zoekt naar houvast: was de levende maar hier. Werd hij maar zichtbaar, in deze chaos en beproeving.

Er zijn ook mensen die niet zo hunkeren. Misschien herken je je er wel in: het is wel fijn, als God wat op afstand blijft. Want een ontmoeting met de levende: dat klinkt ook wel beangstigend. Het kan je best verteld zijn: wie kan bestaan als hij voor God verschijnt? Moeten we niet voor hem vrezen? Er klinkt een waarschuwing, iets van angst, en dreiging in die woorden. Pas op hoor, want in Zijn licht wordt alles zichtbaar. Al je gebreken, al je zonde en schuld. Oog in oog met de Levende wordt je ontmaskerd: alle schijn valt van je af. Wie kan voor God verschijnen? Je kan er ook bang voor zijn.

Toch lijkt me dat niet de houding om Jezus te benaderen. Het is een angst die niet past bij hoe de Bijbel spreekt over de levende. Want hoewel eerbied belangrijk is, en het goed is te beseffen dat we als mensen klein worden in de nabijheid van God, is angst niet goed. Angst komt niet bij God vandaan, want angst schept afstand. Het houdt je bij Hem weg, en Jezus wil je juist dicht bij hem hebben.

'Wees niet bang', zegt de stem die klinkt als een waterval. Wees niet bang. De ontmoeting met de levende is ongetwijfeld ontmaskerend, en maakt dingen openbaar die lang verborgen bleven. En toch denk ik dat het helend en zuiverend zou zijn. Niet iets om bang voor te zijn, want het gebeurt binnen de ruimte van de God die met ons is. En dat is de plek waar God genadig is, en vrede brengt. Wees niet bang. Het is de stem van de eerste en de laatste, die dood was en die leeft. De levende. Wees niet bang. Niet bang voor hem, niet bang voor niks of niemand. Want alles begint en eindigt bij de levende.

Wees niet bang. God zegt het regelmatig, tegen mensen. En vaak juist als hun hele leven op zijn kop komt te staan. Wees niet bang, volk van Israël, ook al moet je in ballingschap. Wees niet bang, Maria, ook al wordt alles anders. Wees niet bang, Zacharias, ook al gaat het je verstand te boven. Wees niet bang, Jäirus, ook al zeggen de mensen dat je je dochter hebt verloren aan de dood. Wees niet bang, Paulus, ook al moet je voor de keizer verschijnen. Wees niet bang, Maria, ook al zie je de eerste verschijning van de levende Jezus, die je eergisteren begraven hebt. Wees niet bang.

Wees niet bang, zegt Jezus ook tegen Johannes, die als dood neergevallen was, en hij legde zijn hand op zijn schouder. Want ik ben dood geweest, maar nu ben ik de levende, voor altijd. Wees niet bang voor mijn verschijning. Wees niet bang voor de keizer, die je vervolgt. Wees niet bang, zelfs niet voor de dood. Want die is niet de baas. Ik ben de levende, en ik ben bij je.

Wees niet bang, zegt Jezus tegen de kerk. En terwijl hij het zegt, staat hij in het midden van de zeven kandelaren. Standaarden, die licht vasthouden en doorgeven. Ze staan symbool, legt hij uit, voor de kerken. De zeven gemeenten aan wie hij schrijft, en die de kerk van Christus vertegenwoordigen. Die zijn licht laten schijnen in de wereld. Hij is als de levende in hun midden. Wees niet bang, lieve kerk van Jezus, want wat er ook gebeurt: Hij is de levende, en hij is hier. Hij is het die de macht heeft over alles in deze wereld. Er is niets wat niet binnen zijn bereik ligt. Hij is hier. Door al onze gedoetjes en eenvoud. Tussen de mensen en de ontmoetingen en de koppen koffie is hij hier. In al zijn kracht, in al zijn schoonheid, met zijn glorie en heerlijkheid komt hij ons steeds weer tegemoet. Houdt hij ons vast. Is hij bij ons.

Zijn verschijning doet denken aan die eerste dagen na Pasen. Toen de wereld op zijn kop stond. Toen mensen ook bang waren! En hij daar ook ineens was. De levende, in het midden. Misschien niet fel stralend als de zon, en niet met gepoetst-bronzen-voeten. Maar wel de mensenzoon. De levende. Hun ogen moeten geopend worden voor zijn verschijning: Maria, de leerlingen, Thomas, de Emmaüsgangers. Stuk voor stuk waren ze ziende blind, en moesten hun ogen geopend worden. Lang niet altijd is de verschijning van Jezus zo klinkend helder als in Openbaring. Veel vaker gaat het als met pasen: ziende blind, op de tast, en met enige aarzeling. Was Jezus niet in ons midden? Vaak gaat het ook zo bij ons. Dat je achteraf ziet dat de levende erbij was. Of dat je ogen geopend moeten worden, omdat hij zo anders is dan je had gedacht. Maar hoe moeilijk het soms ook is: hij is er wel. Want hier vertelt Jezus het, aan alle kerken die zijn naam willen dragen. Ik ben in jullie midden. Wees niet bang. Steeds klinken die woorden, als er genoeg is om bang voor te zijn.

Deze week nog was ik bang. Bang, vanwege ernstige gezondheidszorgen bij een jongen uit onze kerk. 17, en met ernstig hersenletsel in het ziekenhuis. Hij had dood kunnen zijn. Mag ik dan bang zijn? Bang, Om te verliezen wie me dierbaar is? We leven in een wereld vol met angst, op dit moment. Jongeren met angst- en paniekaanvallen. Mensen, volken, kinderen die opgroeien in angst. Angst voor wat de toekomst brengt, angst om het verleden onder ogen te komen. Vul je eigen angsten maar in. Bang om je ouders te verliezen, of je kinderen. Bang om wat je voor het eerst of nog een keer kan overkomen. Er is genoeg om bang voor te zijn. En dan klinken daar weer die woorden als bulderend water. 'Wees niet bang'. Maar God, snapt u het dan niet? Er is zoveel om bang voor te zijn. Juist als ons leven op zijn kop staat, als dierbaren ziek worden, als alle nachtmerries waarheid worden en de dood ineens dichtbij komt. Waar haal ik het dan vandaan, om dan niet bang te zijn?

Het is geen naïviteit van God, deze woorden. Ook geen boosheid. Geen beschuldiging, van 'waar is nou je geloof, kleine bangerik!' God bedoelt het goed. Hij weet hoe het is om bang te zijn, en te verliezen. Maar hij weet ook hoe ongekend groot de kracht is van het Leven. Het is zoveel sterker.. Het is door die ongetemde opstandingskracht, dat hij je bemoedigt en geruststelt met die woorden. De levende liefde van God, daar haalt niemand je bij vandaan. Je hoeft niet bang te zijn. Het is niet gek, maar het is ook niet nodig. God is er en hij blijft elke dag weer. Tot in eeuwigheid. Want hij leeft.

Het zijn woorden die ons steeds verteld moeten worden. Want wat zijn we soms bang, en blind, en aan het zoeken. Op de tast op zoek naar God: waar bent u nu? En wat hebben we het nodig, dat ons een ander perspectief wordt voorgehouden. Dat de hemel openbreekt, dat we zicht krijgen op de levende. Dat hij ons eraan herinnert: ik ben in jullie midden, je bent niet alleen. Dat vertrouwen, daar wordt aan getrokken. Het komt bij mij allesbehalve vanzelf, zeker in de afgelopen weken, als het tegenovergestelde soms veel beter zichtbaar is. De ogen van mijn geloof worden door van alles afgeleid. En daarom het gebed: geef ons de moed, om niet bang te zijn. Om beproeving, lijden, strijd of de dood onder ogen te komen, en toch vol te houden in het spreken over de Levende God. Open mijn ogen, Heer, voor hoe de levende bij ons is, want ik hunker naar hem.

Amen.

